

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kf.III.39.019/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó

a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra

előadó bíró

Dr. Sperka Kálmán

bíró

A felperes: felperes neve

felperes címe

A felperes képviselője: felperesi képviselő

felperesi képviselő címe

ügyintéző: dr. Oláh Tamás kamarai jogtanácsos

Az alperes: Budapesti Rendőr-főkapitányság

alperes címe

Az alperes képviselője: dr. Stájerits Erik kamarai jogtanácsos

A per tárgya: megbízási díjból eredő közszolgálati jogvita

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

A fellebbezéssel érintett határozat:

Fővárosi Törvényszék 6.K.701.724/2020/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 6.K.701.724/2020/9. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2011. május 16-tól az alperes ... állományában alosztályvezető beosztásban végezte a munkáját a hivatásos állomány tagjaként, szolgálati jogviszonya 2018. április 15-én szűnt meg. A 2014. augusztusi keltezésű munkaköri leírásának 14. b) pontja szerint feladatát képezte az ... Osztály vezetőjének helyettesítése.

[2] 2016. októberétől 2018. április 15-ig terjedően a felperes volt a mindenkori osztályvezető helyettese, más alosztályvezetők ilyen feladatot nem láttak el. Ebben az időszakban a felperes az osztályvezető szabadsága, egészségügyi szabadsága, illetve egyéb akadályoztatása esetén havonta rendszeresen helyettesítette az osztályvezetőt. Az

osztályvezetői feladatok többletmunkát és többletfelelősséget jelentettek az alosztályvezetői munkához képest.

[3] A felperes 2019. szeptember 5. napján terjesztett elő szolgálati panaszt az alperesnél, amelyben arra hivatkozással, hogy a kinevezése szerinti alosztályvezetői beosztáshoz tartozó szolgálati feladatain túlmenően az osztályvezetőt is helyettesítette, az illetményalap 100%-ának megfelelő mértékű megbízási díj és késedelmi kamata megfizetését kérte. Hangsúlyozta, hogy alosztályvezetőként nem minősült az osztályvezető szervezetszerű helyettesének, így ezek a feladatok többletfeladatként jeleztek.

[4] A szolgálati panaszt Budapest rendőr-főkapitánya felterjesztette az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez, aki azt a 2019. november 11-én kelt szü. számú határozatával elutasította. A határozat indokolása szerint megbízási díj a 30 napot meghaladó helyettesítés esetén jár, azonban a felperes eseti jelleggel látta el az osztályvezető helyettesítését, valamint a felperes, mint alosztályvezető az osztályvezető helyettesének minősült, mely tény a munkaköri leírása is tartalmazta. A felperes túlnyomó részt alosztályvezetői feladatokat látott el, havi 18-22 szolgálatból 1-2 alkalommal kellett helyettesítenie az osztályvezetőt, és csupán két olyan hónap volt, amikor a havi 23 szolgálatból 9 szolgálatban helyettesített a felperes.

A felperes keresete és az alperes védírata

[5] A felperes keresetében 753.675 forint megbízási díj és annak késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az osztályvezető helyettesítését 19,5 hónapon keresztül folyamatosan ellátta úgy, hogy ezek a feladatok nem tartoztak a munkakörébe, az alosztályvezetői beosztás ugyanis nem vezetői beosztás. A munkaköri leírása valóban tartalmazta, hogy köteles helyettesíteni az osztályvezetőt, de ebből nem következik, hogy megbízási díj nélkül lenne azt köteles megtenni. Az adott osztályon három alosztályvezető volt, és közülük csak ő látott el ilyen többletfeladatot, ez pedig ellentmond annak, hogy mindez az alosztályvezetői beosztásból fakadó köteletség lenne. Ezt támasztja alá, hogy az alosztályvezetői alapmunkakör „E” besorolási kategóriába tartozik, az osztályvezető pedig külön besorolási kategória, amely szakmailag magasabb kvalifikáltságú, magasabb szakértelmet igénylő, nagyobb felelősséggel járó munkát jelent.

[6] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte a szolgálati panaszt elutasító határozatban foglalt indokok fenntartásával. Vitatta azt is, hogy a követelés jogalapjának fennállta esetén a felperesnek az illetményalap 100%-át kitevő mértékű megbízási díj járna, mivel a munkaidejének kevesebb, mint a felében végzett az eredeti beosztásához nem tartozó többletmunkát, ezért a megbízási díj összegszerűségét álláspontja szerint maximum 376.838 forintban lehetne megállapítani.

Az elsőfokú bíróság döntése

[7] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 753.675 forint megbízási díjat és annak 2017. augusztus 6. napjától a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 53.000 forint perköltséget; megállapította továbbá, hogy az eljárás illetékét az állam viseli.

[8] Az elsőfokú bíróság a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 71. § (1)-(5) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy az osztályvezetői feladatok tekinthetők-e a Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott olyan többletfeladatnak, amelyeket a felperes eredeti szolgálati beosztása mellett látott el. Ennek során figyelembe vette az alperes által a védírához csatolt helyettesítési kimutatást, amely azokra az alkalmakra vonatkozott, amikor az osztályvezetőt annak távollétében helyettesítette a felperes. Ezen felül értékelte az alperes által elkészített kimutatást is, amely az osztályvezető és a főosztályvezető távolléteit is tartalmazta a peresített időszakban. A meghallgatott tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a felperesen kívül más alosztályvezetők nem láttak el osztályvezetői feladatokat. A tanúk alátámasztották a felperes arra vonatkozó előadását is, hogy a saját munkaköre ellátása mellett nemcsak a szabadságok és betegszabadságok idején, hanem az osztályvezető egyéb akadályoztatásakor is – nem eseti jelleggel, hanem visszatérően, rendszeresen – végzett osztályvezetői feladatokat, továbbá igazolták, hogy az osztályvezetői feladat többletmunkát és többletfelelősséget jelentett az alosztályvezetői munkához képest.

[9] Az elsőfokú bíróság utalt a Kúria azon kialakult gyakorlatára, mely szerint a munkaköri leírások kiegészítésével a más beosztáshoz kapcsolódó feladatok nem lesznek az adott munkakörbe tartozóak. Az alperes ezért a munkaköri leírásban meghatározhatta ugyan helyettesítendő munkakörként az osztályvezetői beosztást, azonban ezáltal nem mentesült a visszatérő jelleggel ellátott feladat tekintetében a jogszabály által meghatározott megbízási díj megfizetésének kötelezettsége alól. A felperes által helyettesítéssel ellátott munkakör a saját munkakörénél magasabb besorolású volt, és jóval összetettebb, bonyolultabb szakmai tudást és felkészültséget igényelt. Az alperes jogszerűen csak egy adott besoroláson belül határozhatta volna meg a munkaköri feladatokat, mivel a jogszabály által szabályozott besorolási illetményhez kötve van.

[10] A Hszt. 45. § (1) bekezdése határozza meg a kinevezés tartalmi elemeit, köztük a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztását, besorolását, míg a munkaköri leírás ezzel szemben a munkáltató egyoldalú nyilatkozata, amely a kinevezésnek nem része, az nem igényli a hivatásos szolgálatot ellátótól annak elfogadását. A kinevezés szerinti beosztástól eltérő munkakörhöz tartozó feladatellátás megbízási díjra jogosít. Tekintettel arra, hogy a felperes a munkaköréhez nem tartozó feladatokat az alperes utasítására rendszeresen és visszatérő jelleggel látta el, jogosultságot szerzett a megbízási díjra.

[11] A követelés összecszerűsége körében az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (5) bekezdésére, ezen felül a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr1.) 10. § (2) bekezdésére, továbbá a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás

rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr2.) 35. § (6) bekezdésére hivatkozott, és tekintettel arra, hogy az osztályvezetőként ellátott feladatok egy nagyobb szervezeti egység irányítását jelentették, ezáltal nagyobb felelősséget eredményeztek, az illetményalap 100%-os mértékét alapul vevő felperesi igényt az osztályvezető helyettesítésével érintett hónapokra megalapozottnak találta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[12] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[13] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság a helyesen rögzített tényállásból téves jogi következtetést vont le akkor, amikor azt állapította meg, hogy a felperes rendszeresen végzett a beosztásán túli többletfeladatokat, és ezért őt 100%-os megbízási díj illeti meg, és ezzel megsértette a Hszt. 71. § (5) és (6) bekezdéseit.

[14] A 2014. augusztusi munkaköri leírás 14. b) pontja egyértelműen tartalmazta, hogy a felperes által helyettesítendő személy az ... Osztály vezetője. A munkaköri leírás ezért már önmagában megalapozta azt, hogy az osztályvezető esetleges ideiglenes akadályoztatása esetén a felperes őt a felmerülő feladatok elvégzésében helyettesítse. Az állománytábla alapján valóban nem minősült vezetőnek az alosztályvezetői beosztás, azonban a felperes ténylegesen vezette az alosztályhoz tartozó állományt, amelynek következtében vezetői feladatokat látott el. E tényt erősíti a munkaköri leírás 5. pontja, amely a felperes tevékenységi körét bűnügyi vezetői tevékenységként jelölte meg.

[15] A helyettesítési kimutatásból megállapítható volt a helyettesítés gyakorisága, és figyelemmel arra, hogy a helyettesítési munka többnyire abban merült ki, hogy a felperes reggel eligazítást tartott az osztályon dolgozó alparancsnokoknak, majd intézte és szignálta az osztályra érkező ügyeket és postákat, irányította az egyes ügyekben a nyomozásokat, továbbá nem napi rendszerességgel vett részt a vezetői eligazításokon, a havi egy-két alkalommal történő helyettesítés akkor sem adhatna jogosultságot a megbízási díjra, ha elfogadnánk azt a felperesi állítást, hogy az osztályvezető helyettesítése az alosztályvezetőhöz nem tartozó feladat volt.

[16] Az alperes hangsúlyozta, hogy az alosztályvezető nem csupán az alosztály működéséért, vezetéséért tartozott felelősséggel, hanem vezetőnek is volt tekintendő, melyből következően az osztályvezető helyettesítését is elláthatta. E feladatok erre figyelemmel nem minősülhetnek a szolgálati beosztáshoz nem tartozó többletfeladatnak, azok teljesítése nem felel meg a Hszt. 71. § (6) bekezdésében foglalt egybefüggő harminc napot meghaladó megbízásnak.

[17] Az alperes fellebbezésében azt is jogsértőnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság a Hszt. 71. § (5) bekezdésében meghatározott mérlegelési körben az alapilletmény 100%-os mértékével számolt. Ezzel összefüggésben a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletére

hivatkozott, amelynek tényállása szerint a felperes a munkaidejének kevesebb mint a felében végzett az eredeti beosztásához nem tartozó többletmunkát, és ehhez képest az eljáró bíróságok az illetményalap 50%-ában határozták meg a megbízási díj összegét. Mivel jelen esetben a helyettesítési feladatok – azokon a napokon, amikor a felperes ezeket ellátta – a napi munkaidejének a felét sem tették ki, összességében pedig a munkaidejének csupán néhány százalékát jelentették, a felperest az illetményalap 50%-ánál magasabb megbízási díj a jogalap helybenhagyása esetén sem illetheti meg.

[18] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes 25.000 forint összegű perköltségben marasztalását kérte.

[19] Hivatkozott arra, hogy a perben csatolt alperesi kimutatásból megállapíthatóan az osztályvezetőt a szolgálati panaszt elutasító határozatban megjelölt 46 teljes szolgálati napot meghaladóan összesen 58 szolgálati napon helyettesítette, valamint további 44 szolgálati napon volt helyettesítési feladata arra tekintettel, hogy a főosztályvezető távol volt, és emiatt az osztályvezető helyettesítette a főosztályvezetőt, a felperes pedig az osztályvezetőt.

[20] Hangsúlyozta a felperes azt is, hogy a helyettesítés időtartama meghaladta a 30 napot, a következőes bírói gyakorlat a 30 napos időhatárt az eltérő feladatellátás szükséges időtartama alapján vizsgálja, ami jelen perben 19 és fél hónap volt.

[21] A megbízási díj összegszerűsége körében a felperes utalt arra, hogy az alperes által hivatkozott kúriai döntés más tényállás alapján, a bűnügyi technikust megillető megbízási díj kapcsán tett megállapításokat, és nem a Hszt., hanem a korábban hatályos, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 50. §-a alapján, amely alapján az illetményalap 25-100%-a közötti megbízási díj volt megállapítható. Így a régi Hszt. rendszerében megállapított 50%-os megbízási díj a Hszt. 71. §-a szerinti 100%-os megbízási díjnak feleltethető meg.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A fellebbezés nem alapos, az alábbiak szerint.

[23] A Kúria a fellebbezést a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között eljárva, a fellebbezésben megjelölt jogsértéseket – azaz a Hszt. 71. § (5) és (6) bekezdésének sérelmét – alapul véve bírálta el.

[24] A perbeli időszakban a felperes alosztályvezető beosztást töltött be. Az alperes a munkaköri leírásban meghatározhatta ugyan a munkakör keretein belül ellátandó feladatokat, azonban ezt nem tehette meg korlátlanul. A hivatásos szolgálati jogviszonyban – egyezően más alá-fölrendeltségen alapuló foglalkoztatási jogviszonnyal – a munkáltató csak olyan feladatot határozhat meg egy adott munkakörhöz rendelt, amely a munkakör keretei közé tartozik. Jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy

másik munkakör akár átmeneti, akár tartós feladatainak ellátását (Mfv.I.10.751/2016/4., Kf.VII. 39.247/2020/4.). A munkaköri leírás nem tartalmazhat a kinevezésben meghatározott beosztáshoz nem tartozó, általánosan ellátandó feladatot, mint a beosztás részét. Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át, rendszeresen a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, az többlétszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult (Kf.VII. 40.292/2020/4.). Nem lehetett ezért az osztályvezetői beosztás részének tekinteni az osztályvezető távolléte és akadályoztatása alatti helyettesítését, mivel a felperes osztályvezetői feladataihoz képest – figyelemmel arra, hogy e beosztás alapján a felperes nem volt szervezetszerű helyettese az osztályvezetőnek – többletfeladatnak minősült az osztályvezető helyettesítése, függetlenül attól, hogy a felperesnek az osztály állománya tekintetében egyébként is adódtak-e vezetési feladatai, és ezt a többletfeladatot a Hszt. 71. § (5) bekezdésének megfelelően kellett díjazni. Az ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató utasítása alapján a felperes esetenként köteles ellátni ugyan a beosztásához nem tartozó feladatot is, ugyanakkor a beosztásához nem tartozó feladat tartós ellátása nem maradhat ellentételezés nélkül (Mfv.II.10.304/2017/15., Mfv.II.10.038/2015/5.).

[25] A megbízási díj az ellátandó munkaköri feladatokhoz köthetően jár, melynek mértékét a Hszt. 71. § (5) bekezdése az illetményalap 50-200%-áig terjedő mértékben állapította meg. A mérlegelés szempontjait a BMr2. 35. § (6) bekezdése többek között a munka bonyolultságában, az eredeti munkaköri feladatokhoz viszonyított időigényében, annak gyakoriságában, a szükséges többlettudás függvényében határozza meg. Valamennyi szempontot összességében kell mérlegelni, és a rendvédelmi szerv tagja által elvégzett feladatokat egyedileg megvizsgálva lehet arról dönteni, hogy a ténylegesen ellátott többletfeladat milyen mértékű megbízási díjat von maga után. Az elsőfokú bíróság a megbízási díj mértékét e szempontok mentén alakította ki, mivel annak meghatározása során az osztályvezetőként ellátott feladatok vonatkozásában azt vette figyelembe, hogy azok egy nagyobb szervezeti egység irányítását jelentették, ezáltal nagyobb felelősséget is eredményeztek a felperes osztályvezetői, más irányultságú feladatai mellett. Az osztályvezető helyettesítése nem egyszerűsíthető le az alperes által hivatkozott részfeladatokra, a felperes a helyettesítéssel érintett napokon az osztályvezetői felelősség mellett végezte a munkáját. Ezen felül az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a keresettel érintett 19 és fél hónapos időszakban e feladatok havi rendszerességgel és nemcsak az osztályvezető tartós, hanem rövidebb távollétei idején is jelentkeztek. Mindezeket értékelve helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az alapilletmény 100%-ának megfelelő mértékben a felperesnek járó megbízási díjat a helyettesítéssel érintett hónapokra.

[26] Az alperes a fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott a Hszt. 71. § (6) bekezdésének sérelmére is. Az abban meghatározott szabály arra az esetre vonatkozik, ha a megbízást a hivatásos állomány tagja harminc napon túl is ellátja, és azt írja elő, hogy ilyenkor a díjazás a megbízási első napjától, visszamenőlegesen jár. Nem tartalmaz ugyanakkor arra vonatkozó feltételt, hogy a megbízási díj csak „egybefüggő” harminc nap többletfeladat teljesítése esetén illeti meg a hivatásos állomány tagját.

[27] Mindezek alapján a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[28] *A rendvédelmi szerv tagja által ténylegesen elvégzett feladatokat egyedileg megvizsgálva kell arról dönteni, hogy a többletfeladat a Hszt. 71. § (5) bekezdésében meghatározott százalékos keretek között milyen mértékű megbízási díjat von maga után.*

Záró rész

[29] A sikertelenül fellebbező alperes a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárásban felmerült, jogtanácsosi munkadíjból álló felperesi perköltség megfizetésére, melynek összegét a Kúria az IM rendelet 3. § (5) bekezdése, valamint 4. § (2) bekezdése, továbbá a felperes felszámított költsége figyelembevételével állapította meg.

[30] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint személyes illetékmentességben részesül, ezért a le nem rótt illeték a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 96. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[31] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[32] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó Kp 77. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. szeptember 29.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő